

Čís. 1062.

**Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).
Pletichy podloudným olejem. Dopustiti se jich může komisionář i
oprávněný obchodník.**

(Rozh. ze dne 5. ledna 1923, Kr I 970/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateč-
ní stížnosti obžalovaných Roberta T-a a Hugona P-a do rozsudku lichev-
ního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 19. května 1921,
jímž stěžovatelé byli uznáni vinnými přečinem § 11 čís. 4 zákona ze dne
17. října 1919 čís. 568 Sb. mimo jiné z těchto

důvodů:

Ku zmateční stížnosti Roberta T-a: S hlediska důvodu zmatečnosti
čís. 9 a) § 281 tř. ř. namítá zmateční stížnost především, že rozsudkový
výrok, jímž stěžovatel uznán byl vinným, že olej řepkový pod rukou
koupil a za zvýšenou cenu dále prodal, »neodpovídá pravu a skutečnosti«,
jelikož prý činnost stěžovatelova byla činností pouhého sprostředkovatele,
která se pohybovala úplně v mezích jeho živnostenského oprávnění
jako komisionáře, při čemž odměnu 50 h při 1 kg, kterou si stěžovatel za
své sprostředkování zaplatiti dal, označuje zmateční stížnost jako úplně
přiměřenou ba nízkou. Námitka je bezpodstatna. Nalézací soud podřadil
jednání obžalovaných skutkové podstatě přečinu pletich dle rozsudkových
důvodů proto, že odporuje předpisům nařízení vlády republiky Českoslo-
venské ze dne 12. března 1919, čís. 137 sb. z. a n., dle něhož bylo hospo-
daření veškerými oleji a tuky živočišnými i rostlinnými pro potřebu prů-
myslovou všeho druhu vyhrazeno »Státnímu ústavu pro tuky, oleje
a mléko«, jemuž příslušelo zejména vésti trvalou evidenci o zásobách
surovin, o druzích vyrobeného zboží, jemuž náleželo dále stanoviti zá-
sady pro rozdělování surovin, vydávati předpisy o úpravě výroby, sta-
noviti návrhy na prodejní cenu a pečovati o správné rozdělení a použití
olejů a z nich vyrobeného zboží. K tomu dlužno dodati, že dle vládního
nařízení, jehož se dovolává rozsudek, »Státní ústav pro tuky, oleje
a mléko« vlastně pouze přejal pro obvod Československého státu úkoly
obhospodařování tuků a olejů původu rostlinného a živočišného, předané
nařízením bývalého rakouského ministerstva obchodu ze dne 8. dubna
1916, čís. 94 ř. zák. »Rakouské ústředně pro tuky a oleje ve Vídni«, kte-
réžto úkoly jsou však v rozsudku v podstatě správně vystiženy oním
nastíněním působnosti Státního ústavu. Nesejde tudíž na tom, jestliže
»Stanovy Státního ústavu neobsahují, jak namítá zmateční stížnost, usta-
novení o povinnostech obchodníků při obchodování oleji. Rozsudek ozna-
čuje způsob, jakým obžalovaní nabyli oleje, právem jako podloudný,
načež v jich jednání, o němž zjišťuje, že bylo způsobilé, stupňovati cenu

předmětu potřeby, nemenším právem spatřuje skutkovou podstatu přečinu pletich. Je však na bledni, že této povahy pletich jakožto úmyslného jednání, vybočujícího vzhledem k poměrům, vyvolaným válkou, z mezí řádného a solidního obchodování, nepozbývá jednání stěžovatele ani v tom případě, že obchod, o který jde, jako komisionář v mezích svého živnostenského oprávnění pouze sprostředkoval. Již v rozsudkových důvodech uvádí se případně, že také činnost komisionářova jest omezena v příčině produktů, jichž obhospodařování vyhradil si stát, a že ani komisionář produkty těmi volně nesmí obchodovati. Nesejde při tom ani na výši odměny, kterou si stěžovatel za sprostředkování ve výši snad opravdu nepatrné zaplatiti dal, neboť způsobným, stupňovati cenu předmětu potřeby, shledal nalézací soud jednání obžalovaných dle rozsudkových důvodů vším právem, zejména proto, že olej koupili za cenu, která převyšovala daleko cenu 14.40 K, stanovenou za 1 kg v té době pro řepkový olej úředně, tak že zvýšení původní ceny 43.50 K, za níž olej koupil stěžovatel, o jeho odměnu 50 h na 44 K má v tom směru jen podřadný význam.

Ku zmateční stížnosti Hugona P-a: Že se povahy stěžovatelova činu jako jednání, odpovídajícího pojmu pletich, nedotýká ani skutečnost, že měl, jak arcif i rozsudek zjišťuje, opovězenu jako živnost výrobu mazadel na vozy, že je tedy, jak zdůrazňuje stížnost, reálním obchodníkem, je samozřejmo; ani oprávněnému živnostníku, obchodníku z povolání není volno, jednati proti předpisům státní správy, jimiž zabezpečeno a upraveno býti má zásobování obyvatelstva těmi kterými předměty potřeby; počíná-li si při tom způsobem, zakládajícím skutkovou podstatu některého z trestných činů ve smyslu lichevního zákona, propadá trestu jako kdokoli jiný. Tomu je tak zejména, pokud jde o trestné pletichy.

Čís. 1063.

Podloudný vývoz předmětů potřeby do ciziny (zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.).

»Dopravou« jest i jednání směřující k vývozu do ciziny, které bylo předsevzato od místa cíle dopravy třebas ve velké vzdálenosti.

(Rozh. ze dne 5. ledna 1923, Kr. I. 1366/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 6. září 1921, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem dle § 2 b) zákona ze dne 18. března 1920 čís. 188 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Za námitku právního rázu lze považovati jen to, že prý v tomto případě nelze mluvit o podloudném vývozu proto, že prý obžalovaná na půdu ciziny vůbec nevkočila a v důsledku toho tam věci nepřpravovala. Stížnost je bezdůvodna. Zákon o podloudném vývozu netresce jen toho, kdo skutečně vyveze předměty potřeby do ciziny, nýbrž i toho, kdo je do ciziny jakkoli »dopravuje«. Pojem dopravy nelze však vykládati úzce,